

РАЗПОРЕЖДАНЕ

гр. София, 09.07.2020 г.

С разпореждане от 20.06.2020 г. на председателя на Върховния касационен съд е образувано т.д. № 2 /2020 г. на ОСГК по въпроса:

„Допустимо ли е и при какви предпоставки да бъде допусната юридическа промяна на пола при установена транссексуалност на молителя?“

Въпросът е поставен по предложение, направено с Определение № 86/27.04.2020 г. по гр. д. № 698/2020 г. на състав на 4-то г.о. на ВКС, по реда на чл. 292 ГПК, Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС да постанови тълкувателно решение, поради съществуваща противоречива съдебна практика по смисъла на чл.124 ал.1 пр.1 ЗСВ.

В изпълнение на правомощията по чл. 7.1. от Правилата за приемане на тълкувателни решения от ОСГК, ОСТК и ОСГТК на ВКС, комисията е констатирала противоречива практика с решения на ВКС по чл. 290 ГПК.

С отговорите на правните въпроси, по които е било допуснато касационно обжалване, в решение № 205/ 05.01.2017 г. по гр.д. № 2180/ 2016 г., III-то ГО на ВКС, решение № 16/ 30.05.2017 г. по гр.д. № 2316/ 2016 г., решение № 285/ 05.07.2019 г. по гр.д. № 1417/ 2018 г., решение № 245/ 08.11.2019 г. по гр.д. № 4454/ 2018 г. и решение № 142/ 28.06.2019 г. по гр.д. № 3826/ 2018 г. все на IV-то ГО на ВКС се приема, че е допустимо по реда на раздел VIII от Закона за гражданската регистрация съдът да допусне промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние относно имената, пола и единния граждански номер на молител, който твърди, че е транссексуален. Материално-правните предпоставки за това не са уредени от вътрешното право на Република България, а произтичат от чл. 8 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон – ДВ бр. 66 от 1992 г., обн. ДВ бр. 80 от 1992 г., изм. бр. 137 от 1998 г., попр. бр. 97 от 1999 г. и бр. 38 от 2010 г.). Те са две кумулативни: 1. медицински критерий – състояние на транссексуалност на молителя и 2. сериозно и непоколебимо решение за потвърждаване на изпълняваната психична и социална полова роля, която е различна от биологичния му пол. Решенията изрично изключват като условие (материално-правна предпоставка) за основателността на молбата да е извършена хирургическа операция за

модификация на тялото, въпреки медицинската възможност за смяна на пола, уредена Наредба № 6/ 24.08.2015 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Пластично-възстановителна и естетична хирургия“.

С решение № 119/ 14.02.2019 г. по гр.д. № 4104/ 20017 г., IV-то ГО на ВКС на въпроса е даден противоположен отговор. Прието е, че биологичното обяснение на понятието пол е възприето на конституционно ниво (чл. 6, чл. 46, ал. 1 и чл. 47, ал. 2 КРБ), а това обяснение изразява ядрото на българската конституционна идентичност. Поради това полът на българския гражданин се определя с раждането и се загубва със смъртта. Съставените актове за гражданско състояние го удостоверяват. Никой наднационален или международноправен акт, ратифициран, обнародван и влязъл в сила по конституционен ред, не се противопоставя на върховния закон. Законът допуска извършването на промяна на пола на българския гражданин в съставените актове за гражданско състояние, единствено когато в охранителното производство съдът констатира невярно вписване на биологичния пол (чл. 38, ал. 4 ЗГР). Грешката е предпоставката по съдебен ред да се допусне промяна в имената и единния граждански номер.

С извършения преглед на решенията, обективиращи противоречивата практика, комисията не е констатирала в което и да е от тях да е даден отговор на въпроса, допустима ли е юридическа промяна на пола при трансексуалност. Решенията по чл. 290 ГПК са постановени все в охранителни производства по раздел VIII от Закона за гражданската регистрация, а съставите на ВКС са дали отговор на въпроса, допустимо ли е съдът да допусне промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е трансексуален.

Затова на основание т.7.1 от Правилата за приемане на тълкувателни решения комисията предлага на председателя на ВКС да насрочи заседание за преценка дали въпросът, предложен в определението по чл. 292 ГПК, следва да се редактира от ОСГК на ВКС в следния смисъл:

Допустимо ли е и при какви предпоставки съдът да допусне по реда на Закона за гражданската регистрация промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е трансексуален?

С оглед изложеното,

РАЗПОРЕЖДАМ:

I. Насрочвам тълкувателно дело № 2/2020 г. на ОСГК на ВКС за разглеждане в закрито заседание за редакция на поставения въпрос в смисъл : **Допустимо ли е и при какви предпоставки съдът да допусне по реда на Закона за гражданската регистрация промяна на данните в**

съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален?, на 8.10.2020 г.от 13,30 ч. в зала № 15 на Съдебната палата в гр. София, бул."Витоша" № 2, за когато да бъдат уведомени съдиите от Гражданска колегия на ВКС.

II. Настоящото разпореждане да се публикува на вътрешния и външния сайт на ВКС, секция „Тълкувателни дела“.

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**